

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

THE IMPACT OF INNOVATION ON THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE

ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИЙ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ

Анотація. Досліджено теоретичні та організаційні аспекти впливу інновацій на конкурентоспроможність підприємств, обґрунтована важливість інноваційної діяльності в забезпеченні конкурентоспроможності підприємств .

Abstract. The theoretical and organizational aspects of the impact of innovations on the competitiveness of enterprises are studied; the importance of innovative activities in ensuring the competitiveness of enterprises is substantiated.

Аннотация. Исследованы теоретические и организационные аспекты влияния инноваций на конкурентоспособность предприятий, обоснована важность инновационной деятельности в обеспечении конкурентоспособности предприятий.

В умовах глобалізації компанії країн, що розвиваються, все частіше відчують тиск на впровадження інновацій. Усі галузі, такі як НДДКР, програмне забезпечення, проектування, інжиніринг, освіта, маркетинг та управління, дедалі більше відіграють значну роль у виробництві товарів та послуг. Крім того, розробка міжнародних стандартів домінує у міжнародній торгівлі та світових ланцюгах створення вартості. Конкурентоспроможність компаній та країн залежить від їхніх можливостей робити інновації та орієнтації на технології та інформацію. Інновації в країнах, що розвиваються, розглядаються як основна концепція вирішення таких соціальних проблем, як забруднення навколишнього середовища, погіршення здоров'я населення, бідність та безробіття. Сьогодні роль та значення інновацій стали більш важливими, ніж економічні досягнення.

Поняття інновації асоціюється з унікальними винаходами, процесами та системами, які дозволяють розвиватися в сучасному суспільстві та змінювати життя людей. Крім того, інновації для держав повинні включати більше, ніж окремі винаходи чи етапи. Їх слід розглядати як процес, який включає нові ідеї в економіку та змінює товар і спосіб його виготовлення та організовує спосіб виробництва продукту. Інновації є показником успішної економіки, вони ведуть до економічного розвитку та створюють нові сфери бізнесу. Більше того, інновації – це інструмент, який дозволяє успішно конкурувати на ринку.

Інновації та конкурентні переваги – це слова, що описують різні поняття, але вони пов'язані між собою. Конкурентна перевага в бізнесі досягається аналізом ділових та дослідницьких сфер, до яких можна потрапити та реалізувати нові ідеї, і компанія стане кращою за своїх конкурентів. Коли компанія отримує прибуток, який перевищує середній показник для її галузі, кажуть, що вона має конкурентну перевагу перед конкурентами. Метою більшості бізнес-стратегій є отримання стійкої конкурентної переваги.

Інноваційна конкурентоспроможність підприємства означає нові підходи до боротьби з конкурентами та зайняття передових позицій на ринку. Їх ціллю є підвищення управління інноваційним розвитком на підприємстві[1, с.3].Інноваційний підхід завжди вводить у дію всі

наявні потенційні ресурси. Інноваційні компанії сприймають філософію того, що завжди існує кращий спосіб ведення бізнесу та пошуку нових ідей, що збільшить їх вартість та зменшить витрати. Інновації – це погляд на речі, процес та ключовий елемент у створенні стратегії конкурентоспроможності. Інновація – це процес, який починається з ідеї, яка є новою, ідея перетворюється на пропозицію, з подальшим докладним викладом бізнес-плану як основи для інвестицій.

Інновації необхідні у кожній компанії – від найменшої до тієї, інновації якої є ключовою рушійною силою розвитку. Дуже мало організацій можуть безкінечно виживати без інновацій. Інноваційні організації обернено пропорційні економії на масштабі: чим більша компанія, тим менший відсоток інноваційних рішень. На малих та середніх підприємствах генеруються нові ідеї та ведеться пошук оперативних та ефективних економічних рішень. Пошук можливостей та вирішення ризиків належить малим та середнім підприємствам, які за визначенням є більш гнучкими та більш пристосованими, ніж потужна економічна система. На великих підприємствах відсутність винаходів та інновацій частково компенсується могутньою економічною потужністю, величезним капіталом та кількістю найманих працівників.

Інновації можуть допомогти компаніям багатьма способами: можуть пропонувати товари та послуги, які споживачі вважають кращими, ніж ті, що пропонуються конкуренцією – стратегія розрізнення; забезпечують зменшення структури витрат організації – стратегія лідерства у витратах; процеси в межах компанії і в ланцюгу поставок можуть стати надійнішими, а також стає швидшим постачання – стратегія спритності; забезпечуються нові способи продажу продукції – стратегія позиції на ринку; допомагають знайти нову формулу формування бізнесу – стратегія зміни.

Сьогодні, у світі глобалізації, технологічна готовність є ключовою для підприємства у боротьбі за конкурентні переваги. Серед багатьох джерел іноземних технологій прямі іноземні інвестиції часто відіграють ключову роль, особливо в країнах з нижчим рівнем технологічного розвитку. Слід зазначити, що в цьому контексті необхідно розрізняти рівень технологій в країні та можливості країни створювати нові технології. Зростаюче значення та переваги технології призвели до збільшення кількості наукових праць та досліджень, присвячених вивченню технологічних прогнозів. Тільки завдяки взаємодії та співпраці приватного сектору та університетів з різними цілями та стимулами можна створити основу для підтримки оптимального рівня та темпів технологічного розвитку та впровадження технологій.

Прагнучи отримати лідерські позиції в навколишньому бізнес-середовищі, підприємства повинні постійно модифікувати свої конкурентні переваги. А в процесі здійснення стратегічного управління інноваційними процесами важливо приймати нестандартні рішення, не є легкодоступними для сприйняття конкурентами [3, с.8]. Роль інновацій як ресурсу для створення конкурентних переваг є важливою не лише у виробничих галузях, а й у сфері послуг. Послуги розташовані в центрі економічної діяльності, а компанії тісно пов'язані з іншими галузями економіки. Експоненціальне зростання послуг на міжнародному рівні не лише посилює конкуренцію, але й є проблемою. Досягнення інформаційних технологій скоротили термін служби товару та відкрили нові можливості для менеджерів служб. Більше того, природа бізнесу сьогодні вимагає від компаній налагоджувати стосунки з клієнтами та партнерами, використовуючи технології для миттєвого надання послуг через міжнародні кордони. Розвиток технологій безпосередньо вплинув на ріст і важливість послуг з точки зору пропозицій самообслуговування, а також компонентних продуктів та пакетів послуг. Послуги стали фактором, який допомагає первинній галузі досягти глобальної конкурентоспроможності.

Для активізації інноваційної діяльності підприємств варто розробляти та впроваджувати певні заходи, що сприятимуть їхній трансформації відповідно до міжнародних вимог [2, с.6]. Підвищення рівня конкурентоспроможності пов'язано із здійсненням активізації інноваційних процесів, наприклад, з впровадженням високих промислових технологій, включаючи і ресурсозберігаючі технології. Також зазначені процеси передбачають розширення випуску нової продукції, яка володіє кращими споживчими і функціональними властивостями, а також

здатна успішно змагатися з іншими підприємствами на зовнішньому і внутрішньому ринках. Конкуренція при організації інноваційної діяльності підприємства – це фактично інноваційний конкурс, який має непередбачувані для деяких випадків результати, пов'язані з необхідністю вирішення соціально-економічних, науково-технічних та інших проблем. Для забезпечення корисних ефектів від виготовленої продукції підприємства повинні застосовувати в конкурентній боротьбі основні інструменти інноваційного підходу. Також, слід реалізувати системний підхід стосовно до становлення результативного відтворювального інноваційного циклу підприємств за допомогою оптимального застосування всіх факторів, елементів, механізмів, за допомогою включення їх в контур інтеграції та кооперації технологічної структури, модернізованої техніки, технологічних укладів, використовуваного виробничого потенціалу, продуктивних сил працівників, базових нововведень в економіці.

Таким чином, інновації, які є основою розвитку та динамізму в усіх галузях економіки, є також визначальним фактором конкурентоспроможності, який визначається як сума інститутів, політики та виробничих факторів, що формують рівень продуктивності країни. Завдяки цій важливій ролі інновацій, компанії підходять до інновацій у найширшому розумінні, включаючи як нові технології, так і нові форми ведення бізнесу. Той факт, що компанії отримують конкурентну перевагу, набуту за допомогою інноваційної діяльності, і підтримуватимуть цю перевагу при постійному розвитку, також збільшить національну конкурентоспроможність.

Література

1. Бояринова К. О. Інноваційна конкурентоспроможність підприємств: чинники активізації та підходи до забезпечення. *Підприємництво та інновації*. 2018. Вип. 6. С. 7-13.
2. Іванова Т. В. Інноваційний розвиток підприємств як засіб підвищення конкурентоспроможності Причорноморського регіону в умовах трансформації. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 52(1). С. 138-143.
3. Урсакий Ю. Ефективне управління інноваціями як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємств. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2019. № 2. С. 197-217.

УДК: 330.341.1

Віра Кудлай

*к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
Vera_kud@ukr.net*

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGROBUSINESS IN UKRAINE

ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ АГРОБИЗНЕСА В УКРАИНЕ

Анотація. Проаналізовано теоретичні та практичні складові розвитку агробізнесу в Україні, особливості функціонування, сучасні тенденції, стратегії та перспективні тренди.

Abstract. The theoretical and practical components of agro business development in Ukraine, features of functioning, modern tendencies, strategies and perspective tendencies are analysed.

Аннотация. Проанализированы теоретические и практические составляющие развития агробизнеса в Украине, особенности функционирования, современные тенденции, стратегии и перспективные тренды.

Питанням аналізу розвитку агробізнесу в Україні, особливостям функціонування, сучасним тенденціям, стратегіям та перспективним трендам присвятили свої праці відомі науковці, як, Є. Кирилюк [1], В. Кудлай [3], І. Свідерська [7], В. Чепка [7], О. Шубравська [2].